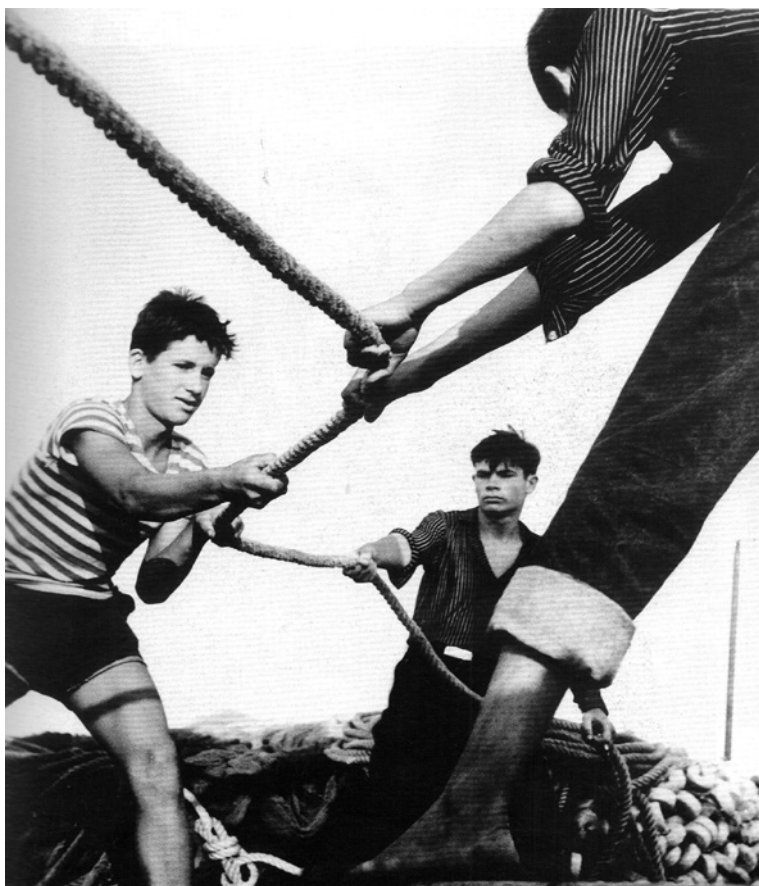

ТЕМА I

НАЈЧЕШЋЕ
ЈЕ ТЕЖАК ПОЧЕТАК
ДЕСЕТ ПУТА
КОРИСНИЈИ ОД
ЛАКОГ

Драгољуб Тошић, Ужари

ΟΓΛΕΔΑΛΟ

ПОМЕРАЊЕ ГРАНИЦА И РУШЕЊЕ СТЕРЕОТИПА

„**A**rdua prima via est”, рече Овидије и тиме овековечи од давни-на познату чињеницу да је сваки почетак тежак. Али, шта је то што га може учинити тешким?

Можда недостатак воље, искуства или одлучности? Одговори су разни, али кључно питање је, ипак – да ли је боље проживети све компликације које један почетак може да носи са собом, или, пак, без по муке прећи почетни пут?

Колико год нам се лагодан и комфоран почетак чинио примамљивијим, он нам не гарантује да ће нас потешкоће у даљем животу заобићи. Нажалост, са таквим недостатком искуства, велика је вероватноћа да ћемо посрнути пред првим већим проблемом. Међутим, трновит пут нас искуством које стекнемо кроз проживљене тешкоће припрема за суочавање са каснијим неминовним и непријатним животним ситуацијама. Оно што нам улива истрајност и одржава доследним је воља. „Хтети – значи учинити да идеја коју си решио да оствариш и која у овом тренутку није у теби најјача, најјача постане.” Ова мисао Жила Пајоа, француског педагога и филозофа који је живео и стварао у деветнаестом и двадесетом веку, толико времена након Овидија, указује да је воља вечити човеков покретач на сваком тешком путу. Мотивисани снагом своје воље, у стању смо да превазиђемо ма какву препреку која нам се испречи.

Баш тако је чинио и један од највећих уметника импресионизма, Клод Моне. Данас је његово име синоним за уметничку оригиналност и генијалност. Простом човеку су новине неприхватљиве. Он их, као такав, исмева и гаји отпор према свему што није укалупљено у друштвене норме. Тако је и Монеов рад, у оно време, био исмеван у свим париским уметничким круговима и славу стекао тек постхумно, када су млађе генерације препознале величину и вредност његових дела, учинивши их бесмртним. Али, да би ту вечност достигао, Моне је морао да преживи потпуно одсуство подршке оца, који није схватао величину талента коју његов син носи у себи.

ОГЛЕДАЛО

Смрт мајке и жене донеле су му тешке периоде депресије. Тада је изјављивао да је његов живот промашај, и да је једино што му је преостало да уради – да уништи своја дела. Међутим, ипак то није учинио. Та добра одлука, али пре свега и изузетно тежак почетак, омогућили су му да постане један од највећих уметника свих времена. Француска, за његовог живота, није купила ниједну Монеову слику. Оне које се данас налазе у француским државним музејима биле су поклони или их је држава откупила од приватних лица. О доприносу и значају Клода Монеа сведочи чињеница да је читав правац, импресионизам, добио име по његовој слици „Импресија, рађање сунца.”

Прича о Клоду Монеу вероватно је идеал којем сви тежимо, свесно или несвесно – да наша дела буду запамћена. Само нам трновит почетак, тежак пут, сопствена истрајност и воља у томе могу помоћи. То није нимало лако, странпутице су бројне, а незнања, на трновитом путу, неизоставна. У таквим ситуацијама, пуним очаја, једино воља и вера могу помоћи човеку да истраје и успе. Ретке су величине, попут Монеа, Сократа, Тесле и других личности које померају границе, руше стереотипе и остају доследни управо својим идејама, које их чине бесмртнима. Темом тешких почетака и њиховом добробити можемо се, међутим, бавити и на нама ближем, уобичајеном и свакодневном нивоу. То би била свима нам добро позната тема уписа и почетка школовања у гимназији. Много новина, као и комплексније и апстрактније градиво са којим се на почетку срећемо, за већину представљају готово непремостиве тешкоће. Ипак, пошто их савладамо, говорећи са одређене временске дистанце, искуства која смо у гимназији стекли веома ће нам користити у решавању свих проблема које нам живот засигурно доноси. Из до сада стеченог искуства у гимназији, претпоставка је да ће нам и почетак студија бити тежак, али из њега ћемо извући оно најбоље, а то је увек потребно искуство које ће нам бити од помоћи у будућности.

Од давнина па до дана данашњих, и све док човек буде постојао и мислио, постојаће и његови проблеми. Крупни или ситни, глобални или лични, ту су да појединца учине снажнијим на тешком путу достизања циља.

Исидора Космајац и Тамара Тошић
Шеста београдска гимназија Београд
Ментор: проф. Радивоје Благојевић

LE PLUS SOUVENT LE COMMENCEMENT DIFFICILE EST DIX FOIS PLUS UTILE QUE LE COMMENCEMENT FACILE

„Ardua prima via est”, a dit Ovide et ainsi il a éternisé le fait connu depuis toujours: que tout commencement est difficile. Mais qu'est-ce qui pourrait le rendre difficile? C'est peut-être le manque de volonté, d'expérience ou de décision. Il y a plusieurs réponses, mais la question clé, c'est quand-même: est-ce que c'est mieux de vivre les complications qu'un début peut apporter, ou facilement passer par une voie connue?

Bien que le commencement confortable et aisé puisse sembler attirant, il ne nous garantit pas que les difficultés dans notre vie nous épargneront. Malheureusement, avec un tel manque d'expérience il existe une grande probabilité que nous succomberons devant un plus grand problème. Cependant, cette voie éprouvée passée par l'expérience vécue à travers des difficultés éprouvées, nous prépare à nous faire face aux situations désagréables qui nous attendent dans la vie. Ce qui nous donne de la persistance et nous rend cohérent, c'est notre volonté. „Vouloir, c'est agir en sorte que l'idée que tu as décidé de réaliser et qui n'est pas la plus forte en toi, devienne la plus forte.” Cette pensée de Jules Payot, pédagogue et philosophe français, qui a vécu et travaillé aux XIXe et XXe siècles, beaucoup de temps après Ovide, montre que la volonté est l'éternel moteur de l'homme sur chaque voie difficile. Motivé par la force de la volonté, nous sommes capables de surmonter toute barrière devant nous. Ainsi faisait un des plus grands artistes de l'impressionnisme, Claude Monet. Aujourd'hui, son nom est synonyme de l'originalité et génialité artistique. Pour un homme simple, les nouveautés sont inacceptables, il les ridiculise et il montre la résistance à tout ce qui n'est pas dans les normes sociales. Alors, le travail de Monet, à cette époque, était ridiculisé dans le milieu parisien artistique, et il a atteint la gloire posthume, avec les jeunes générations qui ont reconnu la grandeur et la valeur de ses œuvres, les faisant immortelles.

MIROIR

Mais, pour atteindre cette éternité, Monet devait éprouver un manque total de support de son père, qui ne comprenait pas la grandeur du talent que son fils possédait. Les morts de sa mère et de sa femme lui ont apporté les périodes difficiles de dépression. Il disait que sa vie était ratée, et que la seule chose qui lui restait, c'était de détruire ses œuvres. Mais il ne l'a pas fait. Cette bonne décision, mais avant tout un commencement extrêmement difficile, lui ont permis de devenir un des plus grands artistes de tous les temps. De son vivant, la France n'a acheté de lui aucun tableau. Les tableaux de Monet qui se trouvent aujourd'hui dans les musées français étaient les cadeaux ou bien l'état les a achetés de quelq'un. Son importance est montrée par le fait que l'impressionnisme a reçu le nom d'après son tableau „Impression, soleil levant.”

C'est probablement un idéal que nous voulons tous atteindre, consciemment ou inconsciemment, que nos œuvres soient mémorisées. Seulement le commencement épiné, voie difficile, notre endurance et volonté pourront nous aider. Bien sûr que ce n'est pas facile, les détours sont nombreux et le désespoir, sur cette voie épinée, est inévitable. Dans les situations pareilles, pleines de désespoir, il n'y a que volonté et croyance, qui pourront aider l'homme à persister et à réussir. Rares sont les grands hommes, comme Monet, Socrate, Tesla, et les autres personnalités, qui effacent les frontières, font disparaître les stéréotypes et restent fidèles à leurs idées, qui les ont fait immortels. Mais, nous pouvons nous occuper du sujet des commencements difficiles et de l'usage que nous en faisons, au niveau plus proche de nous, simple, au niveau quotidien. Cela pourrait être ce qui nous est bien familier, par exemple, l'inscription et le commencement de notre éducation au lycée. Beaucoup de nouveautés, avec les matières plus complexes et plus abstraites que nous rencontrons au début, pour la plupart de nous représentent d'insurmontables difficultés. Mais, après les avoir surmontées, et en parlant d'une certaine distance temporelle, les expériences qu'on a eues au lycée, nous seront utiles pour la résolution de tous les problèmes que la vie nous apporte. De notre expérience vécue du lycée, nous supposons que le commencement à l'université nous sera difficile et que nous en tirerons le meilleur, et c'est une expérience qui nous sera utile dans le futur.

Des temps anciens jusqu'aujourd'hui, et tant que l'homme existera et pensera, ses problèmes existeront aussi. Grands ou petits, au niveau global ou au niveau individuel, ils sont là pour aider un individu à devenir plus fort sur la voie difficile d'atteindre le but.

Isidora Kosmajac et Tamara Totic

Lycée Six de Belgrade

Mentor: professeur Radivoje Blagojevic

Traduit par: **Sonja Pantic**, professeur
de langue française, Lycée Six de Belgrade

ВИСИНА СЛЕДЕЋЕГ СТЕПЕНИКА

У љуљкан међу облацима, седим на издигнутом трону. Ране, које и дан данас горе истом јачином, изградиле су основе мог света, а жиле којима тече живот стваралаштва прожете су сузама мојих најтамнијих ноћи. Све ово што сам сада, вуче дубоке корене из прошлости... Мада, дуго им је требало да никну. Сад, овако стар и сед, желим да осликам сећања пре него испаре. Желим да покажем свима колико пута у ствари један човек мора умрети да би постао симбол победе.

Прва слика која извире из вртлога уноси ми хладноћу у кости. Као кроз маглу, видим себе као младића, и коначно, мој пут почиње...

Лежим у прабини, колена издераних и руку пуних жуљева. Опет сам погрешно проценио висину следећег степеника. Навикнут сам на падове, то ми је постала рутина. Чак не знам како бих реаговао да коначно успем да пређем на следећи ниво. Гледам око себе и не схватам у чему толико грешим... Видим људе који ме окружују како се са лакоћом пењу до врха. Можда нисам довољно способан? Такве мисли ме разарају. Али, онда се сетим... Њима је пут утабан. Они немају степенице висина недостижних нити љуте окове да их стежу око чланака. Они само морају да ходају право, уздигнуте главе, трудећи се да буду леви, док ја склањам камење са пута на којем су на сваком кораку одрони. И где је ту правда и једнакост?, питам се. Кад ћу ја дочекати славу? Да ли вреди борити се? А знам да вреди, зато што ова искра у мојим грудима и даље гори и пламен се не гаси, ма колико дубоко да паднем. Мислим да сваки ожиљак само распламсава ту вечну ватру. Често ме и љубомора заслепи и жалим што сам рођен ту где јесам. Ни мисли о одустајању ми нису стране, чак су ми постале неизоставан део свакодневице. Безброј рана и море проливених суза и ојачале су ме на крају. Одлуком да сав бол који ми је задат претворим из терета у нешто чиме ћу се дичити, у део себе, учинио је да сам коначно стасао у јаког младића. Сад, тако ојачан, могу да скочим на следећу лествицу и да ми се зној (уместо суза) слива низ лице. Више не гледам натраг. Сliku маленог и сла-

ОГЛЕДАЛО

бог себе чуваћу у подсвести, да ме заувек подсећа на минуле дане и реке крви које сам коначно препливао.

Враћам изгубљену предност тако што грабим напред троструко брже. Време потрошено на кукање и жалбе никад ми неће бити враћено, али то не значи да треба да проводим наредне сате у сећању на њега. Поставио сам себи високе циљеве и само их муко-трпним радом и трудом могу достићи. Овако, вешто обучен и об-ливен крвљу, не могу бити заустављен и поражен. Не сада, после свега... Сад ми само предстоји да из масе многих себи налик изађем као победник и покупим све похвале, окитим се свим могућим ор-дењем и пронађем своје место на врху.

Последња слика овога пута пред мојим очима – ја пре неколи-ко година, кад сам тек добио шансу за престо. Оно што ме је тад издвојило из гомиле јесте моје разумевање бола и патње. Није ми стран појам пораза или мучења за нешто. И кад су ме поново ста-вили у окове, знао сам како да играм и које тактове да прескачем. Реквијем ми је добро позната музика.

Након завршетка ове кратке пројекције, на мојим уснама почи-ва спокојан осмех. Мир је коначно пронашао пут до моје напаћене душе. Сад могу да напустим своје краљевство. Изнад ваших ма-лених глава исијавају у љубичастој боји кроз векове, као симбол победника за генерације које долазе.

Мој живот је доказ да ма колико тешко се чини живети, ипак треба пронаћи снагу и борити се. Постати модерни Сизиф, ако за-треба. Макар на коленима дочекали јутро, сасвим уплакани, ипак треба покушати поново сутра. Из грешака се учи. Из живота се купи знање. Ако одустанеш, никад нећеш видети свој мали свет са места краља. Твој живот ће и даље бити мучан и тежак. Никад нећеш устати из прашине и бити феникс на овим тамноплавим небесима.

Ивана Лазаревић

Гимназија Прибој

Ментор: проф. Мица Ракић

ТУРБУЛЕНЦИЈЕ ПРИ ПОЛЕТАЊУ

Почетак може бити индикатор наде или позитивности. Код неких изазива еуфорију и детиње узбуђење, а мени та реч тако често – пара уши. Зар од лавине ствари у агенди почетака, углавном, опет почињем нешто ново? Заиста, заиста – немелодична реч! Међутим, без почетака нема апсолутно ничега, и није без разлога питање (пра)почетка нешто што људски род мучи од када је свести, па промишљање врста почетака добија смисла, упркос мом негативном ставу о почињању.

Опште је познато како је јак бол чешћи индикатор мучног почетка него, из блаженог незнања и уљуљканости у уверење да је пут којим ходамо без препрека, једноставан и пријатан. Уверени да су наше способности и више него довољне за путовање до циља и да пред нама заправо и нема препрека, ударимо главом о зид. Чеони судар, нема скретања нити кочница! Веома честа ситуација на сваком животном путу, зар не? Има много таквих стаза, што нас попут оних адиктивних игрица за мобилне телефоне прво убеди у то да је све пред нама једноставно, па онда стигнемо до другог или петог нивоа, и не можемо да га пређемо сатима. Ова готово вулгарно једноставна метафора, према мом мишљењу, дословно описује те несрећне заблуде и главобоље које после таквих следе. Можда и оно када, као ревносни и хипермотивисани ђаци, какви смо углавном у септембру, добијемо некакве одличне оцене, и док трепнемо (и трепнемо уљуљкани да су нам оцене одличне и непоквариве) опадне лишће, а опадне и лепота наше рубрике у дневнику. Зато нам је потребно тестирање. Да прво прођемо трновитим путем, па да после мирно идемо са знањем да је оно лоше прошло.

Најбоље је тестирати мотивацију на почетку, јер пролазак тог теста значи да ће све што даље следи бити сразмерно нашим способностима и мотивацији. На таквим тестовима и при тим тежим почецима се, заправо, учи у две равни. У првој, учи се за извршавање онога што смо започели са успехом. У другој се учи нешто много мање ограничено – истрајност. Што више тешких почетака

ОГЛЕДАЛО

прођемо, то ћемо мање бити склони тој ружној људској особини – одустајању. Да ли је до самовредновања (то јест чињенице да када појединац у нешто уложи одређени труд, неће одустати напола, ако ни због чега другог, оно због поштовања себе самог), или до некаквих ината и срдитости, не знам. Знам само да највећа услуга коју човек себи може учинити јесте да, уколико неким случајем има избор да ли ће почети тежим или лакшим, бира теже. Јер се после тога отвара једна веома лепа могућност, могућност да уживамо у свом делању, а та награда није занемарљива.

Извући поуку из наслова овог текста било би веома лако, да не постоји једна врста кретања коју мало ко изучава – кретање линијом мањег отпора. Зато се, следећи пут, на некој раскрсници по паљењу личних мотора за делање, треба одлучити за тежи пут. Да нас избруси, очеличи и оспособи за даље. Оспособи за неизбежно тешке почетке на које ћемо неизбежно наилазити. Можда није популарно, и можда неке не звучи логично, и можда се и контра теза може аргументовати веома добро. Можда заиста нико у дискусији није у праву.

Искуство *ме*, а ако бисмо били искрени, *све нас*, учи да је корисније, боље и праведније за нас да имамо турбуленције при полетању. Јер, ако наиђу при слетању, могућност да се промаши писта експоненцијално расте.

Александар Гигов

Трећа београдска гимназија Београд

Ментор: проф. Марија Поповић

ЧВОРОВИ ЗАМРШЕНИХ ПУТЕВА

Некада давно и данас живео је човек.

Врлети трновите шуме кроз чију капу једва да је продирао какав оболели зрак сунца одувек су биле место где се рађао, боравио и умирао. „Човече, погледај у висине!”, говорио је глас из његове главе. Једнога дана, усправи се човек и погледа горе. Кроз густо трње на врху стабала пробијала се млада светлост. Прстима је разгртала и гребала, коначно распоривши грање не би ли се пробила и пажљиво, стрепећи од трња и прљавштине, шчепала човека. Ухвати га чврсто дрмајући га и пробуди у њему нагон коме се није могао одупрети. Вукао га је за очи, ноге, косу, све док човек није узео секиру у своје беле, неогрејане руке и стао да крчи шуму. Желео је светлост коју никада није сагледао. Секао је високо и ниско грање, чупао прастаро корење, све док се шума не пробуди и окрену против њега. Обузет никада осећаним болом, испусти секиру из руку и паде на земљу у тежак и мучни сан.

„Човече, отвори врата!”, говорио је глас. Човек се осврну око себе и не виде ништа до једних врата у простору црном, празном и тихом. Повлачећи наниже кваку, покри очи жуљевитом руком пред светлошћу што га заслепе. „Сунце”, помисли човек, али била је то светлост јача од светлости хиљаде небеских звезда. Како је и могао да зна види ли пред собом једну, кад никада није видео ведро, већ само сакривено небо? Постићен својим незнањем и белином сопствене коже, препусти се топлоти и сликовитој визији светлости коју узе за божанство, пределима и стварима које никада није видео и о којима ништа није знао.

„Сличиш магли”, бојажљиво помисли човек. Био је уморан од ствари које су ту, као шумска магла, које заслепљују, загушују, не дају погледу проћи и пробити ту бледу, непрегледну баријеру што се сваким часом све више са висина спушта, а никад до краја не избледи, не нестане, не каже му шта га то кочи у свету пролазности и како би без ње, магле, од које не види, а на коју је толико навикао. Питао се: „Како од сада држати главу на раменима? Шта радити и куда ићи?” Дуго је размишљао. Како сасећи корење и све шумско грање од ког се не може ни ходати ни живети, а да оно не искрвари?

ОГЛЕДАЛО

Како видети, а не убити семе?

„Почети”, говорио је глас из његове главе. Човек се још једном окрену око себе и своје боли која му се сада учини новим бићем рајскога гласа. Одмах ту, надохват руке, један корак преко прага, видео је испреплетане и укрштене, као конач у неразмрсиве чворове замршене путеве како изнова проналазе своје првобитне стазе. Путеви осветљени и они без трачка светлости, прегледни и једноставни, али и раскрснице, петље, играле су пред његовим очима, низале се једна на другу, а он је задивљен посматрао како са лакоћом преплићу своје стазе и пењу се на стрме планине само да би се поново нашле у њиховом подножју. Одавде, а то је недалеко, опет миљама даље од места на којем се родио и почео да стари, видео је творевину коју не начини људска рука, већ чиста мисао. Човек је видео и спознао живот.

Једног дана, у шуми је сусрео своју залуталу свест. Поздрави је као јединог пријатеља, што је и била, па се подиже на ноге. Израђаван и у ритаму, стресе прашину са тела. Осврну се поново око себе и своје боли и сада сагледа сву лепоту шуме која, иако је припадала њему, више није била једина коју је могао имати. Подиже се на ноге и одреди куда даље јер, искуством зелен човек који је и даље на прагу а иза њега ничег начетог ни за друга времена одбаченог нема, тешко и са великом буком падне, али се са лакоћом дочека, стане на своје ноге и почне сигурно да корача. Осврне се јер, научио је да гледа, обрише блато са образа и запути се ка реци, да чист изађе из претећих врлети шуме.

Александра Вуловић

Гимназија Чачак

Ментор: проф. Иванка Танкосић

ОГЛЕДАЛО

ОГЛЕДАЛО

часопис ученика и професора
средњих школа

Расписује наградни конкурс за средњошколце Србије и региона у три категорије – **поезија, кратка прича и есеј**.

На конкурс могу учествовати ученици из земаља региона (Црна Гора, Република Српска, Босна и Херцеговина, Хрватска...) са највише две песме, једном кратком причом и једним есејем. Обавезно је навести назив рада, име и презиме аутора и разред, име професора/ментора, адресу школе, контакт телефон и имејл адресу. Радове послати најкасније до **31. марта 2016. године**.

Стручни жири извршиће избор најбољих радова, доделити по три награде у свакој категорији, а најуспешнији радови биће штампани у мајском броју часописа **ОГЛЕДАЛО**. Радове слати у електронској форми на адресу **ogledalo.blagovest@gmail.com** или **olgicarajic@gmail.com**

Текст, ћирилицом или латиницом, треба да буде откуцан у фонту Times New Roman, величине 12.

Кратка прича и есеј не би требало да прелазе 2 странице, односно 3600 карактера.

Свечано проглашење победника биће **13. маја 2016.** у 12 сати.

ogledalo.edu.rs
